

Boplats Göteborg AB

– granskning av verksamhetsåret 2019

2020-01-23

Januari 2020
Boplats Göteborg AB – granskning av verksamhetsåret 2019
Diarienummer: 0175/19
Stadsrevisionen i Göteborgs Stad
Yrkesrevisor: Terez Lindbom
www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Granskning av verksamheten	5
2.1	Grundläggande granskning	5
2.1.1	lakttagelser	5
2.1.2	Bedömning	7
2.2	Uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete	7
2.2.1	lakttagelser	8
2.2.2	Bedömning	8
3	Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	10
4	Språkbruk och revisionstermer.....	10

1 Sammanfattning

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- uppföljning av föregående års rekommendationer.

Granskningen visar att delar av bolagets verksamhet har brister eller förbättringsområden som behöver åtgärdas. Därför lämnar vi följande rekommendationer:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utveckla en rutin för kontroll av jävsrisker för styrelsen och den verkställande direktören.

I övrigt bedömer vi att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

2 Granskning av verksamheten

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning samt interna kontroll, samt uppföljning av tidigare års granskning.

2.1 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att revisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar följande delar:

- följsamhet mot styrelsens ansvar i aktiebolagslagen
- följsamhet mot kommunfullmäktiges ägardirektiv
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
- följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
- styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- beslutsunderlag
- hantering av särskilda uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

2.1.1 Iakttagelser

2.1.1.1 Följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll

Enligt stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll ska varje verksamhet följa den tidplan för det kammungemensamma planerings- och uppföljningsarbetet som fastställs i årliga anvisningar av kommunstyrelsen. Vidare ska varje verksamhet årligen besluta om en tid- och arbetsplan för sitt egna planerings- och uppföljningsarbete som är i enlighet med stadens gemensamma anvisningar.

Styrelsen har beslutat om en tid- och arbetsplan för verksamhetsåret 2019. Enligt gällande arbetsordning för styrelsen ska styrelsens sammanträden anpassas efter stadens tidplan för styrnings- och uppföljningsprocessen.

Enligt kommunstyrelsens årliga anvisning för uppföljningsprocessen 2019 ska styrelsen vid tre fastställda rapporteringstillfällen, mars, augusti och december, ta fram uppföljningsrapport till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Till detta ska styrelsen rapportera ekonomisk prognos per februari och oktober. Dessa rapporteringstillfällen ska lyftas i bolagets tid- och arbetsplan i enlighet med de årliga anvisningar som fastställs av kommunstyrelsen.

Granskningen visar att styrelsens beslutade tid- och arbetsplan inte fullt ut följer stadens gemensamma anvisningar då obligatoriska rapporteringstillfällen inte lagts in i dokumentet. Styrelsen har dock rapporterat i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar för 2019.

2.1.1.2 Följsamhet mot styrelsens ansvar i aktiebolagslagen

Enligt aktiebolagslagen får inte jäv förekomma vid hantering av bolagets angelägenheter, vare sig det är styrelsen eller den verkställande direktören som utför hanteringen.

Enligt aktiebolagslagens bestämmelser (8 kap § 23 och § 34) får styrelseledamot/verkställande direktör inte handlägga en fråga om:

1. avtal mellan styrelseledamoten/verkställande direktören och bolaget
2. avtal mellan bolaget och en tredje man, om styrelseledamoten/verkställande direktören i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets intresse
3. avtal mellan bolaget och en juridisk person som styrelseledamoten/verkställande direktören ensam eller tillsammans med någon annan får företräda.¹

Enligt bolagets gällande arbetsordning ska ordförande tillse att jävsregler iakttas. Vidare ska verkställande direktören enligt arbetsinstruktion för verkställande direktören noggrant iakttä aktiebolagslagens jävsregler.

Granskningen visar att styrelsen inte fullt ut möter ställda krav i aktiebolagslagen. Vår granskning visar avvikelser när det gäller kontroll av jävsrisker. Vid granskning av protokoll från 2019 har vi sett att det inte görs en systematisk dokumenterad jävskontroll vid styrelsens möten.

¹ "Bestämmelserna i första stycket (kap 8 § 23 och 24) gäller inte om styrelseledamoten, direkt eller indirekt genom en juridisk person, äger samtliga aktier i bolaget. Bestämmelsen i första stycket 3 gäller inte heller om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag. Med avtal som avses i första stycket jämställs rättegång eller annan talan."

2.1.2 Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning, samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som omfattats av den grundläggande granskningen. Samtidigt visar granskningen på förbättringsområden.

Lekmannarevisorerna gör bedömningen att styrelsen inte möter ställda krav i stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll. Den beslutade tid- och arbetsplanen följer inte fullt ut den tidplan som har fastställts av kommunstyrelsen för det kommungemensamma planerings- och uppföljningsarbetet för 2019.

För att säkerställa följsamhet mot stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll bör styrelsen säkerställa att beslutad tid- och arbetsplan följer kommunstyrelsens beslutade struktur och tidplan för uppföljningsprocessen 2020.

Vidare bedömer vi att styrelsen inte möter ställda krav i aktiebolagslagen avseende jävskontroll. För att uppnå den effektiva jävskontroll, som gällande arbetsordning och aktiebolagslagen kräver, behöver styrelsen utveckla en rutin för kontroll av jävsrisker för styrelse och den verkställande direktören. Vi riktar därför följande rekommendation till styrelsen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utveckla en rutin för kontroll av jävsrisker för styrelsen och den verkställande direktören.

2.2 Uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete

Lekmannarevisorerna granskade 2018 bolagets rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete. Granskningen visade att bolagets arbetsmiljöarbete i flera avseenden behövde förbättras. Vi lyfte bland annat följande förbättringsområden:

- Bolagets arbetsmiljöpolicy behöver uppdateras. Både för att tydliggöra samtliga chefers arbetsmiljöansvar, men också för att på ett mer utförligt sätt beskriva hur fall av kränkande särbehandling ska hanteras.
- Bolaget behöver ta fram en rutin för hur en anställd som utsatts för våld, eller hot om våld, snabbt kan få hjälp och stöd.
- Styrelsen bör uttala sig om i vilken utsträckning personalmålen nås, samt göra en bedömning av om insatta åtgärder och aktiviteter är ändamålsenliga.
- Bolaget bör följa upp och rapportera till styrelsen i vilken utsträckning det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs i enlighet med AFS 2001:1.

Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till styrelsen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolagets systematiska arbetsmiljöarbete bedrivs i enlighet med gällande regelverk.

Vi har i år följt upp denna rekommendation.

2.2.1 Iakttagelser

Styrelsen beslutade den 16 april 2019 om en uppdatering av arbetsmiljöpolicyn. I den nya arbetsmiljöpolicyn har chefernas arbetsmiljöansvar lyfts in. Det tydliggör ansvarsfördelningen i bolagets organisationsstruktur där ansvaret för arbetsmiljö har delegerats till avdelningscheferna.

Vi har noterat att vald dokumenttyp är policy. Enligt stadens riktlinje för styrande dokument är en policy ett översiktligt dokument med låg detaljeringsgrad och stort handlingsutrymme. Det ska ange värderingar och grundprinciper för att styra en organisation. En policy ska inte ge några fasta regler utan principer för vägledning. En policy ska heller inte innehålla mål. Boplats arbetsmiljöpolicy beskriver mål och innehåller konkret vägledning om hur arbetsuppgifter inom området ska genomföras.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) ska arbetsgivaren säkerställa att det finns rutiner för hur kränkande särbehandling ska hanteras. Av rutinerna ska framgå vem som tar emot informationen, vad som händer med informationen, vad mottagaren ska göra, och hur och var de som är utsatta snabbt kan få hjälp. I arbetsmiljöpolicyn under avsnittet om kränkande särbehandling beskrivs hur denna typ av situationer utreds, och hur och var den som blivit utsatt kan få hjälp.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift om våld och hot i arbetsmiljön (AFS 1993:2) ska arbetsgivaren ha särskilda rutiner för hur en arbetstagare som utsätts för våld, eller hot om våld, snabbt kan få hjälp och stöd. I den uppdaterade arbetsmiljöpolicyn finns ett avsnitt om våld, eller hot om våld. Där beskrivs arbetsgivarens rutin för hur arbetstagare som har utsatts för våld, eller hot om våld, snabbt kan få hjälp. Där beskrivs vem som tar emot informationen, vad mottagaren ska göra och hur den som har blivit utsatt kan få hjälp och stöd.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) ska arbetsgivaren årligen göra en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Uppföljningen ska ta fasta på om arbetsmiljöarbetet bedrivs i enlighet med föreskrifterna och de krav som framgår där. Enligt styrelsens yttrande till stadsrevisionen den 29 april 2019 kommer styrelsen för 2019 att följa upp till vilken grad personalmålen uppfylls och i vilken utsträckning det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs i enlighet med AFS 2001:1. Uppföljningen planeras till första kvartalet 2020 enligt uppgift från bolaget där avdelningschefer, verkställande direktör och skyddsombud ska delta. Det arbetet kommer att utgå från en medarbetarenkät, frågeställningar i utvecklingssamtal som har genomförts under november och december 2019 samt utifrån bolagets handlingsplan.

2.2.2 Bedömning

Mot bakgrund av ovanstående iakttagelser gör lekmannarevisorerna bedömningen att bolagets nya arbetsmiljöpolicy med dokumenterade rutiner

Granskningsredogörelse

omhändertar tidigare brister avseende dokumentation av rutin för kränkande särbehandling och för dokumentation av rutin för våld, eller hot om våld.

Arbetsmiljöverkets föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete ställer krav på att det ska finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållanden ska vara för att förebygga ohälsa och olycksfall och för att uppnå en tillfredställande arbetsmiljö. Bolagets uppdaterade arbetsmiljöpolicy uppfyller dessa krav för form och innehåll, men dokumenttypen som Arbetsmiljöverket förordar följer inte den struktur som Göteborgs Stad har fastställt i sin riktlinje för styrande dokument. För att säkerställa att Göteborgs Stads riktlinje för styrande dokument följs bör vald dokumentstyp ses över.

Även om utvecklingsarbetet ännu inte är implementerat fullt ut anser vi att de åtgärder som har arbetats fram kommer att stärka underlaget för återrapportering till styrelsen. Vi vill dock understryka vikten av en uppföljning av i vilken grad personalmålen uppnås, och i vilken utsträckning det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs i enlighet med AFS 2001:1.

Den rekommendation som lämnades i 2018 års granskning av bolaget är därmed omhändertagen.

3 Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer. Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som har gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen

4 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolaget har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen